

RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKOVA IZGRADNJE BRODA NA PRIMJERU PODUZEĆA „BRODOGRADILIŠTE I MARINA D.O.O.“ BETINA

Juraga, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:970277>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-22**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKOVA IZGRADNJE BRODA
NA PRIMJERU PODUZEĆA „BRODOGRADILIŠTE I MARINA D.O.O.“
BETINA**

Mentor:

Željana Aljinović Barać

Student:

Ana Juraga

Split, rujan 2019.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Metode rada.....	2
1.2. Sadržaj i struktura rada.....	3
2. POJMOVNO ODREĐIVANJE RAČUNOVODSTVA PROIZVODNJE I ZAKONSKI OKVIR RAČUNOVODSTVA	4
2.1. Računovodstvo proizvodnje.....	4
2.2. Zakonski okvir.....	4
3. OBILJEŽJA TROŠKOVA I SUSTAV OBRAČUNA TROŠKOVA	8
3.1. Troškovi.....	8
3.2. Sustav obračuna troškova.....	9
3.2.1. Tradicionalni sustav obračuna troškova.....	9
3.2.2. Suvremeni sustav obračuna troškova.....	12
4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKOVA IZGRADNJE BRODA NA PRIMJERU PODUZEĆA „BRODOGRADILIŠTE I MARINA BETINA D.O.O.“	13
4.1. Općenito o poduzeću.....	13
4.2. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKOVA	16
4.2.1. Izrada projektne dokumentacije.....	16
4.2.2. Nabava sirovina i materijala.....	19
4.2.3. Skladištenje sirovina i materijala.....	22
4.2.4. Radni nalozi.....	24
5. ZAKLJUČAK	34
6. SAŽETAK	35

7. SUMMARY	36
8. LITERATURA	37
9. POPIS SLIKA	38
10. POPIS TABLICA	39

1. UVOD

Upoznavanje s troškovima proizvodnje je ključno za donošenje ispravnih odluka u poslovanju. Među troškovima proizvodnje najvažnije su cijene inputa, odnosno sredstva za proizvodnju i rad, te tehnologija, što se odnosi na proces proizvodnje. Cilj svakog poslovnog subjekta je osigurati opstanak i razvoj na tržištu, stoga je nužno neprestano kontrolirati i upravljati troškovima poslovanja.

Proizvodnja je proces kombiniranja inputa s ciljem stvaranja proizvoda odnosno outputa namijenjenih zadovoljenju ljudskih potreba. Vođenje proizvodnje odnosi se na praćenje troškova od prve faze proizvodnog ciklusa do same prodaje proizvoda, uključujući troškove.

„Računovodstvo proizvodnje bavi se ulaganjima u poseban oblik kratkotrajne imovine od pojavnog oblika zalihe materijala do gotovog proizvoda.“¹

Zadatak računovodstva je pratiti, obračunati i rasporediti troškove proizvodnog procesa te davati informacije o količinama i vrijednostima što ih sadržavaju poluproizvodi i gotovi proizvodi. Dok je cilj računovodstva pružiti informacije o cijeni proizvodnje za pojedinačni proizvod i ukupnom trošku proizvodnje, prikazati kretanje i stanje zaliha te financijskom rezultatu prodanih dobara i materijalnih usluga.

Računovodstveno praćenje izgradnje nekog sredstva ima svoje specifičnosti i značajno se razlikuje od računovodstvenog evidentiranja ostalih poslovnih događaja, posebno u dijelu praćenja nastalih troškova.

¹ Skupina autora, Računovodstvo proizvodnje (2009.), II. dopunjeno izdanje, RRIF, Zagreb, str.1

1.1. Metode rada

„Prilikom izrade završnog rada, u cilju provedbe što detaljnije i kvalitetnije analize korištene su sljedeće istraživačke metode:“²

- *Metoda indukcije* se temelji na postupku zaključivanja od pojedinačnog prema općem, što znači da nakon analize pojedinačnih činjenica dolazi se do zaključka o općem sudu. Praćenjem i evidentiranjem troškova proizvodnog procesa, od nabave materijala do gotovog proizvoda, dobit će se prikaz kako cijeli jedan proces proizvodnje izgleda s računovodstvene strane.
- *Metoda dedukcije* temelji se na zaključivanju od općih sudova ka pojedinačnim ili ka drugim općim sudovima. Ona služi u znanosti posebice za objašnjavanje činjenica i zakona, zatim predviđanja budućih događaja, otkrivanju novih činjenica i zakona, provjeravanju hipoteza te za znanstveno izlaganje. U ovom radu vidjet će se kako se dijele troškovi nastali u proizvodnji, na koji način se računovodstveno evidentiraju, te na koje se načine mogu računovodstveno obračunati nastali troškovi.
- *Metoda klasifikacije* je sistematska i potpuna podjela općeg pojma na posebne, u okviru opsega pojma. U ovom radu pojmovno će se dijeliti vrste troškova proizvodnje, sustavi obračuna troškova, te računovodstvene metode obračuna troškova proizvodnje.
- *Metoda sinteze* je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem sinteze jednostavnih sudova u složenije. Sinteza je na čin sistematiziranja znanja po zakonitostima formalne logike, kao proces izgradnje teorijskog znanja u pravcu od posebnog ka općem. Metodom sinteze povezat će se najvažnije teorijske postavke izdvojene iz relevantne literature i rezultati empirijskog dijela završnog rada.
- *Metoda kompilacije* je preuzimanje opažanja, stavova i spoznaja koji su rezultat tuđih znanstveno-istraživačkih radova. U ovom radu metodom kompilacije prikazat će se opažanja, stavovi i spoznaje ostalih autora o pojmu računovodstva proizvodnje, zakonskom okviru, tijeku proizvodnog procesa, obračunu troškova i sl.

² Metode znanstvenih istraživanja, [Internet], raspoloživo na:
http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf (2019)

- *Metoda deskripcije* je postupak jednostavnog opisivanja ili očitavanja činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja. U ovom radu će se opisati računovodstvo proizvodnje, tijek proizvodnog procesa, vrste troškova proizvodnje te sustavi obračuna troškova.
- *Metode računovodstvenog priznavanja i mjerenja* – priznavanje označava proces kojim se provjerava udovoljava li neka stavka ili transakcija definiciji i zahtjevima iz računovodstvenih standarda, te može li se ona uvrstiti u poslovne knjige i financijske izvještaje. Mjerenje je postupak utvrđivanja vrijednosti neke stavke ili transakcije.

1.2. Sadržaj i struktura rada

U ovom radu identificirat će se specifičnosti poslovanja i računovodstvenih evidencija te će se opisati praćenje troškova vezanih za izgradnju gajete na primjeru poduzeća Brodogradilište i marina d.o.o. Betina.

Završni rad sastoji se od četiri poglavlja, gdje se svako poglavlje dijeli na potpoglavlja. U prvom, odnosno uvodnom poglavlju definirat će se problem istraživanja. Također, definirati i objasniti će se metode koje su korištene pri izradi završnog rada kao i sama struktura završnog rada.

U drugom dijelu rada definirat će se teorijski dio u koje je objašnjen pojam računovodstva te zakonska regulativa. Definirat će se pojam troškova te njihova podjela, kao i sustave obračuna troškova.

U trećem dijelu rada susrest ćemo se s istraživačkim dijelom koji je temeljen na primjeru poduzeća „Brodogradilište i marina d.o.o.“ Betina. Analizirat će se troškovi i njihovo računovodstveno praćenje tijekom izgradnje sredstva, u ovom slučaju gajete.

U završnom, zaključnom dijelu, sintetizirat će se teorijske pretpostavke i rezultati istraživačkog dijela završnog rada.

2. POJMOVNO ODREĐIVANJE RAČUNOVODSTVA PROIZVODNJE I ZAKONSKI OKVIR RAČUNOVODSTVA

2.1. Računovodstvo proizvodnje

„Računovodstvo proizvodnje bavi se ulaganjima u poseban oblik kratkotrajne imovine od pojavnog oblika zalihe materijala do gotovog proizvoda. U proizvodnoj djelatnosti nabavljene sirovine u kombinaciji s radom i ostalim faktorima proizvodnje (strojevima, zgradama, zemljom, energijom, biologijom) dolazi do pretvorbe u nove proizvode.“³

Računovodstvo podrazumijeva opisivanje, mjerenje i tumačenje ekonomskih aktivnosti određenih subjekata. Pri tome, računovodstvo se koristi specifičnim „jezikom“ što se temelji na sustavu načela, standarda, politika, tehnika i propisa koji omogućavaju da obuhvaćene ekonomske aktivnosti budu razumljive korisnicima koji poznaju „računovodstveni jezik“.⁴

2.2. Zakonski okvir

„**Zakonom o računovodstvu** uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.“⁵

Poduzetnici u smislu Zakona o računovodstvu se razvrstavaju na mikro, male, srednje i velike poduzetnike ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Klasifikacija se provodi na osnovu tri kriterija: ukupne aktive, iznosa prihoda te prosječnog roja radnika tijekom poslovne godine.

³ Skupina autora, Računovodstvo proizvodnje (2009.), II. dopunjeno izdanje, RRIF, Zagreb, str.1

⁴ Belak, V., Vudrić, N. (2012): Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, str. 1

⁵ Zakon o računovodstvu, Narodne novine, Zagreb (2019), br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18

Mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze visinu ukupne aktive od 2.600.000,00kn, nemaju prihode veće od 5.200.000,00kn, te imaju prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 10 radnika.

Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze visinu ukupne aktive od 30.000.000,00kn, nemaju veće prihode od 60.000.000,00kn, te imaju prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika.

Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze visinu ukupne aktive od 150.000.000,00kn, nemaju veće prihode od 300.000.000,00kn, te imaju prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

Veliki poduzetnici su poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva do tri uvjeta navedenih za srednje poduzetnike.

Mikro poduzetnici, mali poduzetnici, te srednji poduzetnici dužni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja.

Mikro i mali poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje.

Srednji poduzetnici, od godišnjih financijskih izvještaja, dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaje.

„**Hrvatski standardi financijskog izvještavanja** nastali su sukladno Zakonu o računovodstvu, a donosi ih Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja uređuje se tematika u vezi s financijskim izvještajima, u prvom redu, namijenjenih vanjskim korisnicima. Oni sadrže zahtjeve priznavanja, mjerenja, procjenjivanja, prezentiranja i objavljivanja transakcija i događaja važnih za financijske izvještaje opće namjene. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su namijenjeni za primjenu u financijskim izvještajima opće namjene poduzetnika koji ostvaruju dobit ili gubitak.“⁶

⁶ Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, Zagreb (2015), br. 78

„Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koristi se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja.“⁷ Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI) temelj su za sastavljanje i objavu financijskih izvještaja malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj.

„HSFI 10 –Zalihe imaju za cilj propisati računovodstveni postupak za utvrđivanje, obračunavanje i evidentiranje zaliha. Temeljni zadatak računovodstva zaliha je obuhvatiti sve troškove koji su nastali u formiranju zaliha i koje treba priznati kao imovinu u procesu poslovanja do priznavanja povezanih prihoda. Standard sadrži upute za određivanje troškova i njihovim kasnijim priznavanjem kao rashoda, uključivši bilo koje otpisivanje do neto vrijednosti. Također upućuje na metode utvrđivanje troškova koje se koriste za određivanje vrijednosti zaliha.“⁸

„Cilj Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je da financijski izvještaji temeljeni na ovim standardima pruže informacije o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima poduzetnika koje koriste, u prvom redu, vanjski korisnici u donošenju ekonomskih odluka. Financijski izvještaji koji se temelje na Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja pružaju informaciju o imovini, obvezama, kapitalu, приходima, rashodima, dobiti i gubitku, promjenama u kapitalu i novčanom toku. Ciljevi Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja jesu razvijati u javnom interesu računovodstvene standarde koji zahtijevaju kvalitetne, transparentne i usporedne informacije u financijskim izvještajima.“⁹

„Trgovačka društva po osnovi obavljanja djelatnosti za koje su registrirana obvezna su plaćati porez na dobit i PDV, ako su obveznici PDV-a. **Porezni obveznik** je, u smislu Zakona, svaka pravna i fizička osoba koja na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti.

⁷ Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, Zagreb (2008), NN 30/2008

⁸ Odbor za standarde financijskog izvještavanja (2008.): Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Zagreb

⁹ Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, Zagreb (2011), br.58

Porez na dodanu vrijednost predstavlja svefazni porez na promet koji se obračunava u svakoj fazi proizvodno-prodajnog ciklusa, ali samo na iznos dodane vrijednosti koja se oblikovala u toj fazi, a ne na cjelokupnu vrijednost proizvodnje. Pravna ili fizička osoba postaje porezni obveznik s prvim izvana primjetljivim aktivnostima koje su usmjerene na obavljanje gospodarske djelatnosti. Prvim izvana primjetljivim aktivnostima smatraju se osobito pripreme radnje, prva nabava robe, nabava osnovnih sredstava i slično. PDV je prihod državnoga proračuna Republike Hrvatske, obračunava se i plaća po stopi 25%.

Porezna osnovica je baza na koju se primjenjuje porezna stopa i nakon toga se dobiva iznos poreza koji je potrebno platiti. U poreznu osnovicu uračunavaju se iznosi poreza, carina, pristojbi i sličnih davanja, osim PDV-a, te sporedni troškovi kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja koje isporučitelj dobara ili usluga zaračunava kupcu ili primatelju.¹⁰

„**Porez na dobit** jest porez što ga trgovačka društva plaćaju na ostvarenu dobit, tj. na razliku prihoda i rashoda. Polazna veličina za određivanje osnovice poreza na dobit kod obveznika poreza na dobit koji osnovicu poreza na dobit utvrđuju prema računovodstvenim propisima je razlika između ostvarenih prihoda i rashoda od gospodarske djelatnosti u razdoblju oporezivanja (u pravilu u kalendarskoj godini), korigirana za neke stavke koje uvećavaju i za neke stavke koje umanjuju osnovicu poreza na dobit.“¹¹

Ako se poduzeće bavi prodajom proizvoda ili usluga onda se susrećemo sa zakonom o zaštiti potrošača. „**Zakon o zaštiti potrošača** uređuje zaštitu osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, i to pravo na zaštitu ekonomskih interesa potrošača, pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu, pravo na pravnu zaštitu potrošača, pravo na informiranje i izobrazbu potrošača, pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa, te pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od njihova interesa.“¹²

¹⁰ Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine, Zagreb, br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18

¹¹ Pravilnik o porezu na dobit, Narodne novine, Zagreb, br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19

¹² Narodne novine: Zakon o zaštiti potrošača, Narodne novine, Zagreb, br. 79/07. , 41/14

3. OBILJEŽJA TROŠKOVA I SUSTAV OBRAČUNA TROŠKOVA

3.1. Troškovi

„Troškovi predstavljaju novčani izraz utroška elemenata radnog procesa. Troškovi su vrijednosno izraženi utrošci elemenata procesa proizvodnje ili pružanja usluga, a koji su nastali ili su uzrokovani poslovnom aktivnošću poduzeća.“¹³

Po prirodnim vrstama troškovi se dijele na troškove proizvodnje i opće troškove administracije, uprave i prodaje. Troškovima proizvodnje smatraju se svi troškovi resursa koji su upotrijebljeni za stvaranje proizvoda, a to mogu biti bilo koji od faktora proizvodnje te porezi. „Proizvodnja se prati količinski i vrijednosno kroz sve faze proizvodnje od zaliha sirovina i materijala koje se uključuju u proizvodnju, troškova rada i energije, preko zaliha nedovršene proizvodnje sve do zaliha gotovih proizvoda.“¹⁴

„Troškove koji nastaju u proizvodnji, od kupnje sirovina i materijala preko rada zaposlenika i strojeva u poduzeću do gotovog proizvoda, možemo podijeliti na:“¹⁵

- **izravni troškovi materijala** obuhvaćaju troškove materijala koji se u procesu proizvodnje pretvaraju u nove, gotove proizvode primjenom ljudskog rada, tehnike i tehnologije,
- **izravni troškovi rada** obuhvaćaju nadnice i plaće za obavljeni rad, dodatke na plaće, te naknade nadnica i plaća,
- **opći troškovi proizvodnje** obuhvaćaju troškove nastale u vezi s proizvodnjom, osim troškova izravnog rada i materijala.

¹³ Marko Kolaković prof. dr., Analiza troškova, [Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/pds/Strat_pod/7.%20ANALIZA%20TRO%C5%A0KOVA.pdf; (2017)

¹⁴ Neven Baica, mag. oec (2017), Računovodstvo proizvodnje, str.20

¹⁵ Skupina autora, Računovodstvo proizvodnje (2009.), II. dopunjeno izdanje, RRIF, Zagreb, str. 122

3.2. Sustav obračuna troškova

„Faze obračuna troškova:“¹⁶

- identifikacija troškova po prirodnim vrstama
- klasifikacija troškova na troškove proizvoda i troškove razdoblja
- evidentiranje i obuhvaćanje troškova po mjestima troškova
- raspoređivanje indirektnih troškova proizvodnje po nositeljima troškova (proizvodima i uslugama)
- utvrđivanje jediničnog troška proizvoda (usluge)

Postoje dva sustava obračuna troškova, a to su tradicionalni i suvremeni sustav. Razlikuju se u tome što tradicionalni sustav opće troškove proizvodnje raspoređuje na mjesta troškova, dok suvremeni sustav opće troškove proizvodnje raspoređuje na aktivnosti.

3.2.1. Tradicionalni sustav obračuna troškova

Tradicionalni sustav obračuna troškova prilagođen je vrsti proizvodnje. „S obzirom na vrstu proizvodnje, razlikuju se dva osnovna sustava:“¹⁷

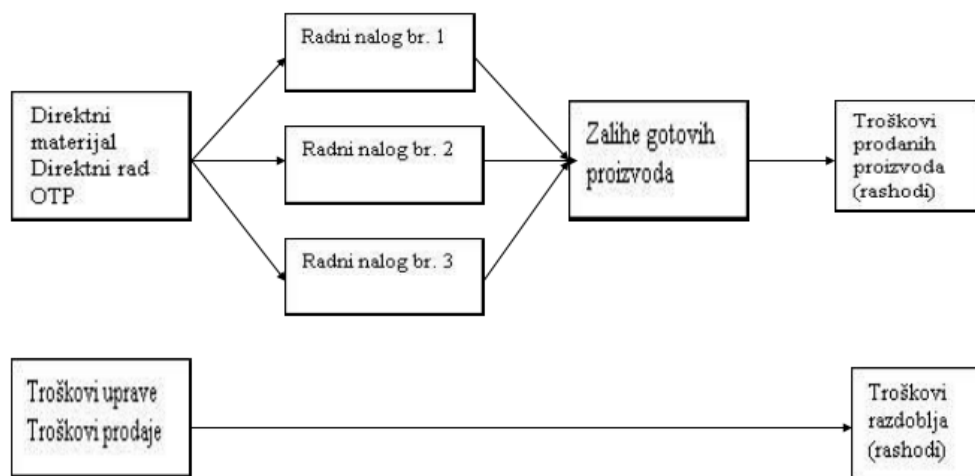
- sustav obračuna troškova po radnom nalogu
- procesni sustav obračuna troškova

Sustav obračuna troškova po radnom nalogu se koristi u proizvodnji po narudžbi. Svaki proizvod izrađen je prema potrebama određenog potrošača, a cijena mu je usko vezana s procijenjenim troškom. Brodogradilišta i tiskare su najčešći primjer društva koji koriste obračun troškova po radnim nalogima.

„Radni nalog je računovodstvena isprava koja daje upute proizvodnji koji vrstu proizvoda treba proizvesti, od kojih materijala, s kojom radnom snagom, u kojem vremenu i za koga. Po radnom nalogu evidentiraju se, prate i alociraju troškovi proizvodnje.“¹⁸

¹⁶ Hrvoje Perčević dr.sc., Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf (2019)

¹⁷ Hrvoje Perčević dr.sc., Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf(2019)

Slika 1. Računovodstveni postupak evidentiranja troškova u sustavu obračuna troškova po radnom nalogu

Izvor: dr.sc. Hrvoje Perčević, Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf

„Direktni materijal, direktni rad i opći troškovi proizvodnje ujedinjeni su pod sustavom obračuna troškova po radnim nalogima prema dodijeljenim radnim brojevima. Jedinični trošak svakog rada dobije se dijeljenjem svih jedinica radnog naloga s ukupnim troškovnom. Troškovi uprave i prodaje ne smatraju se dijelom troška rada i prikazani su odvojeno u bilanci i računu dobiti i gubitka.“¹⁹ „Faze obračuna troškova po radnom nalogu:“²⁰

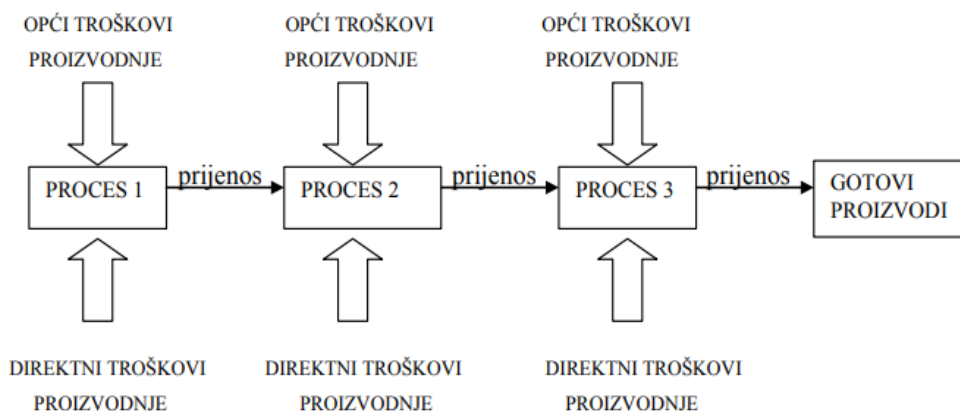
1. utvrđivanje radnog naloga koji je izabran kao nositelj troškova
2. utvrđivanje direktnih troškova proizvodnje za radni nalog
3. utvrđivanje baza za raspoređivanje općih troškova proizvodnje na radne naloge
4. izračunavanje stope dodatka općih troškova proizvodnje na radne naloge
5. izračunavanje iznosa općih troškova proizvodnje za svaki radni nalog
6. izračunavanje ukupnog troška proizvodnje radnog naloga pribrajanjem direktnim troškovima proizvodnje alocirane opće troškove proizvodnje

¹⁸ Hrvoje Perčević dr.sc., Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf (2019)

¹⁹ R.S. Polimeni, S.A. Handy, J.A. Cashin, Računovodstvo proizvodnje, Faber&Zgombić Plus, Zagreb (1999), str. 70

²⁰ Hrvoje Perčević dr.sc., Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf (2019)

Sustav obračuna troškova po procesima se primjenjuje kada postoji proizvodnja koja se odvija kontinuirano i u velikom broju. „Sustav obračuna troškova prema procesima obično se koristi kad proizvodi zahtijevaju velik broj različitih proizvodnih procesa koji se izvode u dva ili više odjela.“²¹

Slika 2. Procesni sustav obračuna troškova

Izvor: dr.sc. Hrvoje Perčević, Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf (2019)

„Faze procesnog obračuna troškova:“²²

1. utvrđivanje kretanja fizičkih jedinica proizvodnje
2. izračunavanje ekvivalentnih jedinica za količinu proizvodnje
3. utvrđivanje troškova proizvodnje za ekvivalentne jedinice
4. utvrđivanje ukupnih troškova proizvodnje za raspoređivanje na dovršenu i nedovršenu proizvodnju
5. raspoređivanje ukupnih troškova proizvodnje na troškove dovršene i nedovršene proizvodnje

²¹ R.S. Polimeni, S.A. Handy, J.A. Cashin, Računovodstvo proizvodnje, Faber&Zgombić Plus, Zagreb (1999), str. 83

²² Hrvoje Perčević dr.sc., Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf (2019)

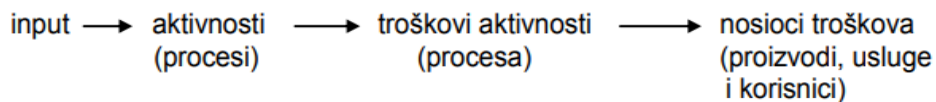
„Problemi kod primjene tradicionalnih metoda.“²³

- promjena strukture troškova utječe na alokaciju troškova
- arbitrarne alokacijske baze ne mogu objektivno rasporediti OTP na proizvode
- nepouzdana jedinični trošak proizvoda
- nepouzdana ocjena profitabilnosti proizvoda
- pogrešne menadžerske odluke

3.2.2. Suvremeni sustav obračuna troškova

Suvremenim sustavom obračuna troškova preciznije i realnije se procjenjuju troškovi aktivnosti, što pomaže poduzeću da lakše donese odluku koji će proizvod proizvoditi i plasirati na tržište, te u kojoj količini kako bi ostvario što bolji financijski rezultat. Suvremena metoda alokacije (ABC metoda) troškova proizvodnje može se primjenjivati u svim tipovima proizvodnje.

ABC metoda je točnija i ispravnija metoda obračuna troškova koja je usmjerena na OTP koji se prate po aktivnostima te se raspoređuju na nositelje troškova faktora trošenja.

Slika 3. ABC metoda

Izvor: dr.sc. Hrvoje Petričević, ABC metoda –sustav obračuna troškova na temelju aktivnosti, [Internet], raspoloživo na:

http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/ABC%20metoda%20%20stav%20obračuna%20troškova%20na%20temelju.pdf (2019)

Inpute čine resursi odnosno ekonomski elementi koji su korišteni za realizaciju aktivnosti (procesa). Aktivnosti su niz zadataka ili radnji potrebni da bi se proizveo neki proizvod ili usluga. Faktor trošenja uzrokuje nastanak troška određena aktivnosti.

²³ Hrvoje Petričević dr.sc., ABC metoda –sustav obračuna troškova na temelju aktivnosti, [Internet], raspoloživo na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/ABC%20metoda%20%20stav%20obračuna%20troškova%20na%20temelju.pdf (2019)

4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKOVA IZGRADNJE BRODA NA PRIMJERU PODUZEĆA „BRODOGRADILIŠTE I MARINA BETINA D.O.O.“

4.1. Općenito o poduzeću

BRODOGRADILIŠTE I MARINA BETINA je osnovano 1948. godine na tradiciji betinske brodogradnje u drvu koja datira iz 18. Stoljeća

Djelatnost brodogradilišta je gradnja i popravak drvenih brodova, te njihovo održavanje, zatim i popravak i održavanje brodova iz stakloplastike, čelika i aluminijskih svih namjena.

Održavanje brodova za uživanje i charter obuhvaća sve radove potrebne na održavanju trupa i opreme, te izradu tikove palube i interijera. Za bojanje svih vrsta brodova raspolaže suvremeno uređenim radionicama i iskustvom partnera, gdje postiže izvrsne rezultate.

Suvremena oprema za obradu inoxa omogućava proizvodnju opreme za brodove iz nehrđajućeg visokopoliranog inoxa, a CNC stroj za obradu drva osigurava visoki kvalitet obloga za palube i drvenih elemenata eksterijera i interijera.

Ukupan kapacitet MARINE je 240 vezova u moru i 80 vezova na kopnu.

Temeljni kapital Društva u visini od 43.113.300,00kn čine 2 poslovna udjela i to:

1. poslovni udjel nominalne vrijednosti 35.507.900,00kn što predstavlja 82,36% temeljnog kapitala Društva kojeg drži član Društva ADULT KONZALTING d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Hrvojeva 12
2. poslovni udjel nominalne vrijednosti 7.605.400,00kn što predstavlja 17,64% temeljnog kapitala Društva kojeg drži član BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o. sa sjedištem u Betini, Nikole Škevina 26

Društvo PAKTOR d.o.o. angažirano je od društva BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o. za vođenje knjige udjela Društva te za izradu pojedinih izvadaka iz knjige udjela.

Društvo trenutno zapošljava 92 radnika, te se svrstava u srednjeg poduzetnika sa ukupnom aktivom 109.861.852,00 kn i prihodima 25.534.089,00 kn.

ZAPOSLENICI 2018. god	
Stupanj stručne spreme	Broj radnika
VSS	5
VŠS	5
SSS	44
KV	18
PKV	10
NSS	10

Tablica 1. Broj zaposlenih po stupnju stručne spreme

Izvor: vlastita izrada

Sukladno Zakonu o računovodstvu Republike Hrvatske, uprava društva Brodogradilište i marina d.o.o. je dužna pobrinuti se da za svaku financijsku godinu budu sastavljeni financijski izvještaji u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI) koje je objavio Odbor za standarde financijskog izvještavanja, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za navedenu godinu.

Od financijskih izvještaja Društvo sastavlja izvještaj o financijskom položaju (bilancu) na dan 31. prosinca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

28. prosinca 2016. godine u more je porinuta **nova betinska gajeta „Lipa moja“**, drveni brod izrađen po uzoru na izvornu betinsku gajetu iz 1740. godine, ali uz upotrebu suvremene tehnologije i materijala.

Brodogradilište je čuvar tradicije drvene brodogradnje u najintenzivnijem smislu organizacije u Hrvatskoj, ali taj čuvar tradicije prati suvremene tehnološke trendove i prilagođava se upotrebi novih tehnologija i novih materijala.

„Lipa moja“ duga je 6,96 metara, široka 2,55m, jarbol joj je visok 6,96m, lantina je 1,6 dužine broda, jedro je površine 24,4m². Ima čeličnu kolumbu (kobilicu) od 185 kilograma. U gajetu je ugrađen Sole Diesel od 16 „konja“, koji omogućava krstareću brzinu od šest čvorova, a rezervar od 80 litara te autonomiju od 200 nautičkih milja.

Slika 4. Gajeta „Lipa moja“

Izvor: Arhiva Brodogradilišta i marine Betina

4.2. RAČUNOVODSTENO PRAĆENJE TROŠKOVA

Računovodstvo troškova posebno je aktualno u proizvodnji. U procesu proizvodnje troškovi se prate do svakog pojedinačnog posla ili proizvoda za svrhe financijskog računovodstva kako bi se troškovi nastali tijekom razdoblja proizvodnje rasporedili na troškove prodanih proizvoda.

Brodogradilište i marina d.o.o. Betina troškove proizvodnje prati prema tradicionalnom sustavu praćenja troškova proizvodnje, te vodi sustav obračuna troškova po radnom nalogu.

4.2.1. Izrada projektne dokumentacije

Prije početka izgradnje gajete, BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o. je u suradnji s Okus soli d.o.o. izradilo projektnu dokumentaciju drvene gajete. Okus soli d.o.o. je Brodogradilištu i marini Betina poslao ponudu za izradu projekta gajete od cca 7m duljine. Brodica je definirana i projektirana kao pleasure brodica. Izrada projektne dokumentacije koštala je ukupno 45.588,00kn te je plaćena u dvije rate što možemo vidjeti na računima iz priloženih slika 5. i 6.

Troškovi izrade projektne dokumentacije također se ubrajaju u troškove proizvodnje, u ovom slučaju izgradnje broda, te se ti troškovi, bez pdv-a, knjiže u razred 4, po kontu za brodogradilišta na konto 411000, dok cjelokupan iznos knjižimo na račun 28425, obveza prema dobavljaču.

1528

OKUS SOLI d.o.o.

Marina Getaldića 19,
21000 Split,
HRVATSKA

IBAN: HR8223600001101978743
OIB: 59790393052
tel 021 / 456 - 396
fax 021 / 456 - 397
mob 091 / 360 - 6171

Prima: BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o.,
Nikole Škevinā 15,
22244 Betina, HRVATSKA
OIB: 86582445784

Split, 7. kolovoza 2015
vrijeme izrade: 08:00 h

RAČUN 07/PP-1/2015

Plaćanje

Način: transakcijski račun
Valuta: 7. kolovoza 2015
Broj narudžbe:
Broj otpremnice:
Datum otpreme: 7. kolovoza 2015
Sastavio: Srđan Đaković

red. broj	opis isporuke	količina	cijena	kol x cijena	Iznos PDV-a	Iznos s PDV-om
1	Izrada projektne dokumentacije za drvenu gajetu, 1. rata	1	22740,00	22740,00	5685,00	28425,00
					Iznos fakture	22740,00
					Iznos PDV-a (25%)	5685,00
					Ukupno za platiti	28425,00

4/11/000 22740,-
 1/8/2015 5685,-
 28425,-
 2203024
 10/08/15
 50% avans za
 provodim i dokumentaciju
 "konstrukciju" gajete

Sastavio: *[Signature]*
 dipl. ing. Srđan Đaković
 OKUS SOLI d.o.o.
 SPLIT

U slučaju nepoštovanja roka plaćanja navedenog na računu zadržavamo pravo obračuna zatezanih kamata (na kursni iznos i tečajne razlike), te aktiviranje sredstava osiguranja (mjernice, zadužnice,...). Isporučena i ugrađena roba ostaje vlasništvo poduzetca Okus Soli d.o.o. sve do potpune isplate. Za eventualne sporove koji bi nastali u poslovnoj suradnji po ovom predmetu, a ne mogu se riješiti sporazumno nadležan je TRGOVAČKI SUD u Splitu.

Upisano kod trgovačkog suda u Splitu Tt-10/878-2. Temeljni kapital: 20.000,00 kn uplaćen u cijelosti. Uprava: S. Đaković

Slika 5. Račun za izradu projektne dokumentacije rata 1.

Izvor: Arhiva Brodogradilišta i marine Betina

406

2181

OKUS SOLI d.o.o.,

Marina Getaldića 19,
21000 Split,
HRVATSKA

IBAN: HR822360001101978743
OIB: 59790393052
tel 021 / 456 - 396
fax 021 / 456 - 397
mob 091 / 360 - 6171

Prima: BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o.,
Nikole Škevine 15,
22244 Betina, HRVATSKA
OIB: 86582445784

Split, 11. prosinca 2015.
vrijeme izrade: 08:00 h

RAČUN 12/PP-1/2015

Plaćanje

Način: transakcijski račun
Valuta: 11. prosinca 2015.
Broj narudžbe:
Broj otpremnice:
Datum otpreme: 11. prosinca 2015.
Sastavio: Srđan Đaković

Rč. N. 438

red. broj	opis isporuke	količina	cijena	kol x cijena	Iznos PDV-a	Iznos s PDV-om
1	Izrada projektne dokumentacije za divnu gajetu, 2. rata	1	13730,40	13730,40	3432,60	17163,00
					Iznos fakture	13730,40
					Iznos PDV-a (25%)	3432,60
					Ukupno za platiti	17163,00

419000 13730,40 17163,- 22030,40

180005 3432,60

Sastavio:

dipl. ing. Srđan Đaković

Srđan Đaković
OKUS SOLI d.o.o.
SPLIT

U slučaju nepoštovanja roka plaćanja navedenog na računu zadržavamo pravo obračuna zatezanih kamata (na kunski iznos i tečajne razlike), te aktiviranje sredstava osiguranja (mjerenica, zadužnica,...). Isporučena i ugrađena roba ostaje vlasništvo poduzeća Okus Soli d.o.o. sve do potpune isplate. Za eventualne sporove koji bi nastali u poslovnoj suradnji po ovom predmetu, a ne mogu se riješiti sporazumno nadležan je TRGOVAČKI SUD u Splitu.

Upisano kod trgovačkog suda u Splitu TI-10/876-2. Temejni kapital: 20.000,00 kn uplaćen u cijelosti. Uprava: S. Đaković

21.12.15.

Slika 6. Račun za izradu projektne dokumentacije rata 2.

Izvor: Arhiva Brodogradilišta i marine Betina

4.2.2. Nabava sirovina i materijala

Nakon ugovorene proizvodnje ili primljenih narudžbi definira se potrebna razina sirovina, materijala, poluproizvoda i dijelova za početak proizvodnje dobara ili obavljanje usluge. Zalihe sirovina i materijala obnavljaju se kada se njihova razina spusti na sigurnosnu količinu koja je dovoljna do dolaska nove.

U prvoj fazi proizvodnje susrećemo se s dobavljačima. Nabavna vrijednost sirovina i materijala predstavlja trošak koji sastoji se od kupovne cijene po obračunu dobavljača uvećane za ovisne troškove nabave (utovar, istovar, prijevoz, osiguranje u prijevozu,...) te carine i trošarine.

„Trošak nabave je iznos novca ili novčanih ekvivalenata koji se plaća ili fer vrijednost ostalih naknada koje se daju za stjecanje neke imovine u vrijeme njezina stjecanja ili izgradnje, ili, ako je primjenjivo, iznos koji se može pripisati toj imovini kod početnog priznavanja u skladu sa zahtjevima drugih HSFI.“²⁴

Od dobavljača „DANG“ nabavljena je količina sirovina i materijala u iznosu od 45.021,66 kn koje je „Brodogradilište i marina d.o.o.“ Betina zaprimilo preko primke br. 788/2016 prikazane na slici br. 8. Društvo je za nabavljenu robu primilo račun br. 575-03/0113-1 prikazan na slici br. 7.

²⁴ HSFI 10 – Zalihe – u primjeni od 01.01.2016. godine, Narodne novine broj 86/15

DANG

PROIZVODNJA CINK PROTEKTORA TRGOVINA NAUČIKOM OPREMOM

21000 SPLIT, VELEBITSKA II · HRV

telefon - 00 385 21 315 892

tel /fax - 00 385 21 360 147

e-mail: dang@st.t-com.hr

www.dang.hr

IBAN : HR31 23600001101288633
HR53 23300031100002223

Devizni račun: SPLITSKA BANKA

SWIFT /SOGEHR22XXX

EORI No.: Hr41480508953

ID PDV: HR41480508953

OIB:41480508953, MB:0601616

Brodogradilište Betina				R-1 Račun-otpremnica 575-0310113-1					
HRV 22244 Betina NIKOLE ŠKEVINA 15				Partner 10 - Brodogradilište Betina NOVIBENTFIKACIJSKI BUKOVAR Lokacija 86582445784 Sjedište					
Vrsta dokumenta 101 - R-1 Račun-otpremnica				Mjesto izdavanja VELEPRATAK 11, 21000 SPLIT					
Vazna oznaka pl 35.630				Datum računa 04.08.2016					
Datum računa 04.08.2016				Datum isporuke 04.08.2016		Dospjelo 07.08.2016			
Datum računa 04.08.2016				Datum izdavanja 04.08.2016. 10:19					
Organizacijska jedinica 1 - DANG d.o.o.				Lokacija 01 - Split - maloprodaja		Operater 3 - ZORAN ABAZA			
R. br.	Oznaka	Opis	Količina	VPC	Iznos	Rabat	FC	Iznos	PDV%
1	13830284	SOLE MINI 17 TMC-40 2,8 1	KOM 1,00	34.640,00	34.640,00	17,94 %	28.424,00	28.424,00	25%
2	4C32524CAM	Osov.na 25/2400mm SOLE A/SI 329	KOM 1,00	2.500,00	2.500,00	30 %	1.750,00	1.750,00	25%
3	40825100DANG-VOLVO	Statv. cjev 25/1000mm SOLE - V.ŠUP	kom 1,00	580,00	580,00	30 %	392,00	392,00	25%
4	40025188A	Štelamorta 25mm tip A Sole	Kom 1,00	1.152,73	1.152,73	30 %	806,91	806,91	25%
5	40025089A	Flanča stat.cjos.25 SOLE	KOM 1,00	215,373	215,37	30 %	150,76	150,76	25%
6	4300825	šupernica gumena 25mm	Kom 1,00	511,37	511,37	30 %	357,96	357,96	25%
7	40025200	Spojka C.FLEX elast 25mm SOLE	kom 1,00	2.730,00	2.730,00	30 %	1.911,00	1.911,00	25%
8	42244126	Propela 16x10 2p.os25 th	kom 1,00	4.321,00	4.321,00	30 %	3.024,70	3.024,70	25%
Veleprodajna vrijednost								46.630,47 kn	
Popust po stavkama								9.813,14 kn	
Veleprodajna faktura vrijednost								36.817,33 kn	
Dodatni popust: 0%								0,00 kn	
Veleprodajna vrijednost s popustom								36.817,33 kn	
PDV								9.204,33 kn	
Iznos za naplatu								46.021,66 kn	
REKAPITULACIJA POREZA (PDV)									
Stopa		Osnovica	Porez	Vrijednost					
25%		36.817,33	9.204,33	46.021,66					
UK.::		36.817,33	9.204,33	46.021,66					

Način plaćanja: Transakcijski račun
Napomena: Motor broj: A8114
Snaga: 11,6 KW

Primitkom ovog računa kupac potvrđuje prijem motora sa pripadajućom opremom i dokumentacijom (uputstvo za montažu i rukovanje, listu dijelova, popis serviseri i garancijski list sa uvjetima garancije)

Datum: _____ Primio: _____ Otoremio: *Alona*

Kod uplate u rubriku- poziv na broj - obavezno upišite broj računa. Eventualne reklamacije primamo u roku 8 dana.

Po isteku dospjeća roka za plaćanje obračunavamo zakonsku zateznu kamatu i ukidamo rabat u koliko je odobren na račun uplate u roku .
Svo cijene su fcc. prodavatelj u koliko to nije drugačije navedeno.
Za eventualne sporove je nadležan isključivo Trgovački sud u Splitu.
Sud upisa: Trgovački sud u Splitu . Temeljni kapital 55.600.00kn uplaćen u cijelosti. Članovi uprave : N. Gizdić, Ž. Gizdić

310100 36817,33 ✓
18000T 3204,33 ✓
46021,66 220745 ✓

8.08.16.

Slika 7. Račun nabave materijala

Izvor: arhiva Brodogradilišta i marine Betina

BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o.

Nikole Škevina 15
22244 **BETINA**, HRVATSKA
OIB:86582445784
Matični broj : 03861635
Žiro-račun: 2360000-1101468813
IBAN HR1223600001101468813

Tel. 022 435 234, fax 022 434 498

OIB: 41480508953

Tel: 00 385 21 315 892
Fax: 00 385 21 380 147

745
DANG DOO SPLIT

Velebitska 11
21000 Split, Hrvatska

Betina, 04.08.2016

Skladišna primka 788/2016

Skladište: 701 skladište potrošnog materijala betina
575-0310113-1

R.br.	Šifra	Artikl	Jed.mj.	Količina	Cijena	Iznos
1	171005012	Motor SOLE MINI 17 TMC-40 2,6	KOM	1	28.424,00	28.424,00
2	171000446	Osovinski vod 25x2400	KOM	1	1.750,00	1.750,00
3	171050625	Statvena cijev 25 /1000	KOM	1	392,00	392,00
4	141200005	Prirubnica 30 štelam.	KOM	1	806,91	806,91
5	170000299	Prirubnica 25 SOLE	KOM	1	150,76	150,76
6	261377	Šupernica gum.	KOM	1	357,96	357,96
7	172003312	Spojka sole 25mm	KOM	1	1.911,00	1.911,00
8	172003314	Propeler 16"x10" 3p os25 sole	KOM	1	3.024,70	3.024,70
						36.817,33

Primio:

Kontroirao:

Knjižio:

Slika 8. Skladišna primka

Izvor: arhiva Brodogradilišta i marina Betina

4.2.3. Skladištenje sirovina i materijala

„Brodogradilište i marina d.o.o.“ Betina posjeduje vlastiti skladišni prostor, što smanjuje troškove proizvodnje kao što je trošak najma skladišta.

Po primitku roba se zaprima u skladište i izdaje se skladišna primka (slika br.7). Nakon što je račun primljen uspoređuje se s narudžbenicom i skladišnom primkom zbog provjere količine isporučene i fakturirane robe, utvrđuje se točnost i ukupni iznos za isplatu.

Kartice robnog knjigovodstva god. 2016

Kriterij ispisa po šifri artikla: od 171005012 do 171005012
Kriterij ispisa stavaka po datumu: Sva knjiženja

* = stornirani dokument

Skladište: 701 skladište potrošnog materijala

Knjiž.	Tem	Datum	Dokument Ulaz	Daje Izlaz	Stanje	Prima Cijena	Iznos ulaz	Veza/opis knjiženja Iznos izlaz	Saldo
171005012 Motor SOLE MINI 17 TMC-40 2,6									
Jed.mj. Komad Klasifikacija:17 Kataloški broj:1847 Porez: 2 0%									
11092	1	04.08.2016	PRIM 2016/788	745 DANG DOO	SPLIT, Split	701 skladište potrošnog		575-0310113-1	
			1	-	1	28.424,00	28.424,00	-	28.424,00
11207	1	16.08.2016	IZDA 2016/10365	701 skladište potrošnog		200 Mehanika		Nalog 2016/439	
			-	1	-	28.424,00	-	28.424,00	-
Ukupno kartica			1	1	-		28.424,00	28.424,00	-
			U pripremi		-				-

Slika 9. Kartice robnog knjigovodstva

Izvor: arhiva Brodogradilišta i marina Betina

Iz kartice robnog knjigovodstva sa (Slika 9), vidimo da se brodski motor SOLE MINI 17 sa računa br. 575-03/0113-1 (Slika br.7) nalazi na skladištu, konto 701 skladište potrošnog materijala. Izdaje se interna izdatnica br. 10365/2016 (Slika br.10) kojom se sav materijal, odnosno brodski motor SOLE MINI 17, izdaje u proizvodnju.

BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o.

Nikole Škevina 15

22244 **BETINA**, HRVATSKA

OIB:86582445784

Matični broj : 03861635

Žiro-račun: 2360000-1101468813

IBAN HR1223600001101468813

Tel. 022 435 234, fax 022 434 498

Betina, 16.08.2016

Interna izdatnica 10365/2016

Skladište: 701 skladište potrošnog materijala betina

Nalog 2016/439

Poslovna jedinica: 200 Mehanika Betina

R.br.	Šifra	Artikl	Jed.mj.	Količina	Cijena	Iznos
1	171005012	Motor SOLE MINI 17 TMC-40 2,6	KOM	1	28.424,00	28.424,00
						28.424,00

Izdao:

Kontrolirao

Primio::

Knjižio:

Slika 10. Interna izdatnica

Izvor: arhiva Brodogradilišta i marina Betina

4.2.4. Radni nalozi

Na kraju cijelog procesa izgradnje u tablici 2. prikazan je utrošak materijala po radnim nalozima. Utrošak materijala za izgradnju gajete ukupno za izvještaj je iznosio 190.843,74kn, te je sav materijal u potpunosti iskorišten.

„Radni nalog se izdaje u obliku dokumenta, te služi praćenju radova koje obavlja pojedina osoba ili organizacijska jedinica poslovnog subjekta.“²⁵

„Osnovna je svrha radnog naloga u proizvodnom trgovačkom društvu utvrditi cijenu proizvodnje za svaki proizvod u određenom razdoblju. Evidencija troškova u pogonskom knjigovodstvu obavlja se kontinuirano u čitavom obračunskom razdoblju na temelju obračunskih materijalnih i radnih isprava izdanih u pogonu i skladištu. Ti se troškovi unose u radne naloga na koje se odnose. Druga faza je evidencija rasporeda općih troškova proizvodnje na radne naloge pa se tako izračunava trošak proizvodnje po sastavnicama strukture cijene proizvodnje za svaki radni nalog u obračunskom razdoblju“²⁶

Iz radnog naloga utroška materijala (Tablica 2) vidimo da je Društvo utrošilo materijala u vrijednosti 190.843,74kn.

²⁵ MagInfo, Radni nalog, [Internet], raspoloživo na: <https://www.mag.hr/software/document-management-atest/radni-nalog> (2019)

²⁶ Emic Trcović, dipl. oec., Računovodstvo proizvodnje, skupina autora, II. dopunjeno izdanje, Zagreb, 2009.

Utrošak materijala po radnim nalogima god. 2016.

Samo jedan radni nalog, za razdoblje od 01.01.2016. do 31.12.2016., otvoreni i zatvoreni nalozi

Radni nalog				
Skladište	Artikl	jed.mjere	količina	IZNOS
439/2016 Gajeta 6,95m				
701 skladište potrošnog materijala	<i>west proxy smola/kontakt</i>	kg	331,82	33.180,78 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>brusna ploča</i>	kom	3890	4.961,85 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>valjak</i>	kom	412	1.052,32 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>kist</i>	kom	190	997,25 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>vijak</i>	kom	5394	1.848,23 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>matica</i>	kom	427	216,84 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>mahagonij</i>	m3	0,937	8.778,76 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>šperploča</i>	m2	16	1.543,46 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>šperploča bor 18mm</i>	kom	6	1.397,07 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>šperploča mahag.4mm</i>	m3	3	1.889,93 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>iveral 18mm</i>	m2	11,385	463,60 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>jela letva</i>	kom	30	384,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>jela rezana</i>	m3	0,16	384,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>traka polie</i>	kom	2	85,94 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>aceton</i>	kom	100	1.963,23 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>krpa</i>	kg	72,9	1.053,78 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>aerosil</i>	kg	9,85	785,95 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>krep traka</i>	kom	46	1.154,55 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>razrjeđivači</i>	l	24	497,90 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>podloška</i>	kom	2086	417,52 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>plastofil</i>	kom	4	170,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>odmašćivač za pl.</i>	kom	2	75,17 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>roving platno</i>	kom	67	6.591,40 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>motor SOLE MINI 17 TMC-40 2,6</i>	kom	1	28.424,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>propeler 16"x10" 3p os25 sole</i>	kom	1	3.024,70 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>spojka sole 25mm</i>	kom	1	1.911,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>pribunica 25 SOLE</i>	kom	2	301,52 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>kontakt WS</i>	kom	2	1.072,05 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>ručka 9403</i>	kom	1	11,38 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>bokobrani pvc</i>	kom	1	72,51 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>brava</i>	kom	4	291,58 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>svijetlo poz. Pvc</i>	kom	1	188,47 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>čep za naftu</i>	kom	1	160,43 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>bokobran bij. G5</i>	kom	8	560,44 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>prigušivač priklj. 40</i>	kom	2	1.272,00 kn

701 skladište potrošnog materijala	komande	kom	1	1.027,60 kn
701 skladište potrošnog materijala	rozeta za ispuh	kom	1	315,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	filter goriva komplet	kom	1	251,99 kn
701 skladište potrošnog materijala	košara usisna 3/4"	kom	1	88,93 kn
701 skladište potrošnog materijala	impeler	kom	2	708,51 kn
701 skladište potrošnog materijala	komanda jednoručna MT3	kom	1	490,80 kn
701 skladište potrošnog materijala	klamerica	kut	8	2.491,60 kn
701 skladište potrošnog materijala	čavli	kom	101	397,80 kn
701 skladište potrošnog materijala	platno stakleno peelply 150	m2	25	375,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	špatula pvc	gar	2	64,50 kn
701 skladište potrošnog materijala	krzno za poliranje buf bijeli 203	kom	8	246,32 kn
701 skladište potrošnog materijala	primer light hempel	kom	20	2.527,74 kn
701 skladište potrošnog materijala	cink sprej specijalni sjaj 400	kom	1	67,79 kn
701 skladište potrošnog materijala	sidro mačak 8	kom	1	273,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	brage	kom	27	156,21 kn
701 skladište potrošnog materijala	furnir mahagon	m2	53,63	3.417,89 kn
701 skladište potrošnog materijala	mješalica za boju	kom	2	23,20 kn
701 skladište potrošnog materijala	pištolj za vodu	kom	2	22,40 kn
701 skladište potrošnog materijala	posuda 130ml	kom	15	35,68 kn
701 skladište potrošnog materijala	folija	kg	50,1	758,66 kn
701 skladište potrošnog materijala	poli lak	kom	18	1.067,07 kn
701 skladište potrošnog materijala	spojnica 3,4	kom	1	6,40 kn
701 skladište potrošnog materijala	bor rezani oregonski	m3	0,44	5.539,71 kn
701 skladište potrošnog materijala	hempel pro fair	kom	6	3.250,52 kn
701 skladište potrošnog materijala	jedro latinsko	kom	1	6.200,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	akumulator	kom	1	1.070,25 kn
701 skladište potrošnog materijala	rezana ploča	kom	18	72,23 kn
701 skladište potrošnog materijala	smreka 80mm	m3	1,269	3.778,29 kn
701 skladište potrošnog materijala	folija krovna	kg	2,4	87,68 kn
701 skladište potrošnog materijala	hrast rezani	m3	0,985	7.311,66 kn
701 skladište potrošnog materijala	ljepilo	kom	16	428,98 kn
701 skladište potrošnog materijala	benzin	l	4	77,92 kn
701 skladište potrošnog materijala	rukavica	kom	117	58,39 kn
701 skladište potrošnog materijala	simson msr Deck	kom	13	1.265,49 kn
701 skladište potrošnog materijala	korudno platno	m	4,2	80,23 kn
701 skladište potrošnog materijala	traka kolut	rola	7	339,60 kn
701 skladište potrošnog materijala	jasen rezani 70mm	m3	0,684	3.698,46 kn
701 skladište potrošnog materijala	šipka		94,93	1.064,81 kn
701 skladište potrošnog materijala	tikovinan rez 8mm	m2	3,885	6.417,91 kn
701 skladište potrošnog materijala	defender comp.A+B	kom	3	934,28 kn
701 skladište potrošnog materijala	teflon	kg	0,7	143,50 kn
701 skladište potrošnog materijala	gambet	kom	11	66,19 kn
701 skladište potrošnog materijala	karton rola	kg	3	30,00 kn

701 skladište potrošnog materijala	<i>hardner</i>	kom	2	1.078,26 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>hempathane top soat sivi 20/1</i>	kom	1	1.413,60 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>osovinski vod</i>	kom	1	1.750,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>statvena cijev</i>	kom	1	336,86 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>pamuk za šuperenje 5mm</i>	kg	5	12,20 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>plovak goriva</i>	kom	1	256,72 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>izolacija cijevi</i>	m	5	630,83 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>umetak plavi</i>	kom	1	110,88 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>odzračnik a4 55x53x16</i>	kom	1	99,99 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>traka za izolaciju</i>	kg	1	101,53 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>cijev gumena 40</i>	kom	3	363,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>obujmica</i>	kom	10	80,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>ventil kugla 3/4</i>	kom	4	138,33 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>elektroda krom 3,25</i>	kg	0,4	25,68 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>lim krom</i>	kg	370,5	3.132,15 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>pokazivač razine goriva- bijeli</i>	kom	1	292,01 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>filter mora 1</i>	kom	1	44,10 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>brtvela krom 60x60</i>	kom	10	585,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>šumperica gum</i>	kom	2	1.302,82 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>usis mora 3/8</i>	kom	2	149,71 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>pvc cijev</i>	m	11	236,70 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>spoj navoj.a41</i>	kom	1	8,40 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>cink kapa 32m</i>	kom	1	19,50 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>cijev prokrom 18x1,5</i>	m	2	71,26 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>argon</i>	kom	2	960,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>crijevo za vodu</i>	m	16	323,61 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>crijevo za sanitarije</i>	m	4	54,84 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>crijevo za gorivo</i>	m	8	206,96 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>priključak ms</i>	kom	15	1.085,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>sikaflex 291 310ml crna</i>	kom	2	102,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>lak impr. Ac-43/1</i>	kom	9	1.257,57 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>diluyente 693 2,5l</i>	kom	4	243,16 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>brtveča 50x60 krom</i>	kom	2	123,56 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>kit ceresit</i>	kom	1	28,12 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>koloturnik</i>	kom	1	34,82 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>koper Trilux zeleni 2,5/1</i>	kom	2	1.493,28 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>sadolin</i>	kom	1	74,24 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>sklopka i utičnica</i>	kom	3	150,52 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>plafonjera</i>	kom	1	126,09 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>poliamid 150x80</i>	kg	4,5	288,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>koljeno</i>	kom	2	31,42 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>sajla i držači</i>	kom	2	370,30 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>sabirnica</i>	kom	2	325,36 kn

701 skladište potrošnog materijala	<i>vodiči i kabeli</i>	m	92	1.317,11 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>stopica</i>	kom	10	161,05 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>žarulja</i>	kom	1	29,43 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>teflon traka</i>	kom	2	5,76 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>konektor bnc 50</i>	kom	3	128,11 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>konopi i užad</i>	m	227	2.090,04 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>Challenger lak 2/1</i>	kom	1	1.078,25 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>Antifriz</i>	kom	1	87,00 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>ispust</i>	kom	2	128,01 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>ulje</i>	kom	12	651,27 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>tirant 5t</i>	kom	4	1.290,74 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>upešavanje</i>	kom	8	222,97 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>vilica 5mm</i>	kom	4	197,20 kn
701 skladište potrošnog materijala	<i>radača prok.8</i>	kom	3	24,62 kn
Ukupno materijala za radni nalog				190.843,74 kn
Ukupno za izvještaj				190.843,74 kn

Tablica 2. Utrošak materijala po radnim nalogima za 2016.

Izvor: Vlastita izrada, skraćeni prikaz stvarne nabave materijala

RADNI NALOG		439/N GODINA 2016.											
RJ	Prezime i ime Satnica bruto	Sati kn	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	
100	Bosna Jadranko	4,5	7,5	10	22,5				22,5	30	112,5	90	299,5
	30,47	137,12	228,525	304,7	685,575			685,58	914,10	3427,88	2742,30	9125,77	
	Pavlov Ivan	4,5										120	124,5
	25,07	112,82										3008,4	3121,22
	Šestović Matija			4									4
	21,82		87,28										87,28
	Crvelin Boris				14							23	37
	37,55				525,70							863,65	1389,35
	Kapov Marko								3	30	150	49	232
	25,07								75,21	752,1	3760,5	1228,43	5816,24
	Silić Edi								157,5	157,5	90		405
	33,80								5323,5	5323,50	3042,00		13689
	Pavić Mirko											28	28
	35,43									992,04			992,04
	Jakovčev Denis									22,5			22,5
	26,66									599,85			599,85
	Pavić Tomislav									37,5	165	45	247,5
	35,43									1328,63	5845,95	1594,35	8768,925
	Strunje Tomislav											67,5	67,5
	26,66											1799,55	1799,55
	Sati	9	7,5	14	36,5	0	0	183	305,5	517,5	394,5	1467,5	
	Kn	249,93	228,53	391,98	1211,28	0,00	0,00	6084,29	9910,22	16076,33	11236,68	45389,22	

200	Vodanov Antonio					4	60	4			4	72	
	25,07					100,28	1504,2	100,28			100,28	1805,04	
	Ivanović Antun								2	7,5	20,5	30	
	30,47								60,94	228,53	624,635	914,10	
	Šandrić Smiljan									6,5		6,5	
	28,17									183,11		183,11	
	Lampalo Miljas Ivica									16,5		16,5	
	35,43									584,60		584,60	
	Bračanov Kažimir									2,5		2,5	
	28,17									70,425		70,425	
	Birin Vibek										14,5	14,5	
	26,40										382,80	382,8	
	Sati	0	0	0	0	4	60	4	2	33	39	142	
	Kn	0	0	0	0	100,28	1504,2	100,28	60,94	1066,65	1107,715	3940,065	
300	Cukrov Dejan									6,5	41	36,5	84
	35,43									230,30	1452,63	1293,20	3011,55
	Radnić Tomislav									11	3,5	18	32,5
	30,47									335,17	106,65	548,46	990,28
	Ježina Denis										37,5	25,5	63
	21,82										818,25	556,41	1374,66
	Sati	0	0	0	0	0	0	0	17,5	82	80	179,5	
	Kn	0	0	0	0	0	0	0	565,47	2377,53	2398,07	5376,49	
	Kavedžić Marko											376	
	30											11280,00	
400	Vodanov Živko							14		2		16	
	35,43							496,02		70,86		566,88	
	Jakovčev Ognjen								12,5	10,5	15	38	
	28,17								352,13	295,79	422,55	1070,46	
	Tokić Oliver									27,5		27,5	
	23,44									644,6		644,6	
	Sati	0	0	0	0	0	0	14	12,5	40	15	81,5	
	Kn	0	0	0	0	0	0	496,02	352,13	1011,25	422,55	2281,94	
900	Živković Šime					19	82,5	33,5		97,5	93	325,5	
	26,66					506,54	2199,45	893,11		2599,35	2479,38	8677,83	
	Marinov Boris							15	7,5		7,5	30	
	23,39							350,85	175,43		175,425	701,70	
	Ivanović Ivan					19	22,5	82,5	27,5	157	102,5	411	
	25,07					476,33	564,08	2068,28	689,43	3935,99	2569,675	10303,77	
	Špadina Filip							15	7,5			22,5	
	23,39							350,85	175,43			526,28	
	Lokas Jure								7,5	64,5		72	
	25,07								188,03	1617,02		1805,04	
	Bogdanović Stanko								37,5	116,5	59	213	
	25,07								940,13	2920,66	1479,13	5339,91	
	Križanac Dino									115	75	190	
	25,07									2883,05	1880,25	4763,3	
	Lokas Jolando									7,5		7,5	
	23,39									175,425		175,43	
	Sati	0	0	0	0	38	105	146	87,5	558	337	1271,5	
	Kn	0	0	0	0	982,87	2763,525	3663,085	2168,425	14131,49	8583,86	32293,25	
	SVEUKUPNO												
	Sati	9	7,5	14	36,5	42	165	347	425	1230,5	865,5	3518	
	Kn	249,93	228,53	391,98	1211,28	1083,15	4267,73	10343,67	13057,17	34663,23	23748,87	100560,96	

Slika 11. Radni nalog

Izvor: arhiva Brodogradilišta i marine Betina

Kako radnici u poduzeću Brodogradilište i marina Betina nisu konstantno radili na gajeti nego su obavljali i ostale poslove, rad na izgradnji gajete bilježio se na radne naloge (Slika 11.). Radni nalozi su interni dokumenti, te po ovom primjeru služe za prikazivanje utrošenih sati rada pojedinog radnika na izgradnji gajete kroz period od 10 mjeseci. Na radnom nalogu kod imena pojedinog radnika napisana je cijena sata rada, a u pojedinom mjesecu sati rada i cijena za taj mjesec.

Radni nalozi, u većini slučajeva, se obračunavaju za razdoblje od mjesec dana. Potrebno je obračunati sve radne naloge u proizvodnji bez obzira na to da li je proizvodnja završena ili i dalje traje u slijedećem razdoblju. Ako je radni nalog završen, obračun se obavlja kada je završena proizvodnja.

Kada proizvodnja po radnim nalogima traje više mjeseci, na strani obračuna troškova za svaki mjesec tjeka proizvodnje unosi se zbrajaju. Tako da se u mjesecu kada je proizvodnja završena može izračunati točna cijena proizvodnje.

BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o.

Nikole Škevina 15
 22244 BETINA, HRVATSKA
 OIB:86582445784
 Matični broj : 03861635
 Žiro-račun: 2360000-1101468813
 IBAN HR1223600001101468813

*PROJEKT NA 4 GOD
 251- besplatno*

Tel. 022 435 234, fax 022 434 498

Radni nalog za vlastitu proizvodnju

PROIZVODNI**Radni nalog br. 439/2016**

Status: OTVOREN

Datum otvaranja: 01.01.2016 Početak proizvodnje: 01.01.2016
 Datum isporuke: Završetak proizvodnje:
 Jenik: 0 Osnovni cjenik
 Skladište materijala: 701 skladište potrošnog materijala
 Radna jedinica: 500 Uslužna
 Skladište proizvoda: 701 skladište potrošnog materijala
 Veza na dokument: 439
 Predmet naloga: Gajeta 6.95m
 Opis radnog naloga: **SERVIS UREDAJA**
 Naziv uređaja:
 Uređaj preuzeo:
 Datum preuzimanja:
 Vrsta kvara:
 Rezultat popravka:
 Datum završetka:
 Uređaj isporučio:
 Utrošeno radnih sati:

Ključ: Koeficijent

OBRAČUN RADNOG NALOGA

Podaci za: Kumulativ cijelo razdoblje

Ukupno radni nalog	završeno 0	za 1 jedinicu	Napomena
I. IZRAVNI TROŠKOVI	304.889,49	304.889,49	
1. Izravni materijal	187.721,89	187.721,89	
2. Izravne plaće	117.167,60	117.167,60	broj sati 3.490,5
(Izravni rad strojeva)	-	-	broj sati 0
3. Izravne vanjske usluge	-	-	
4. Ostali izravni troškovi	-	-	
II. OPĆI FIKSNI TROŠKOVI	47.462,10	47.462,10	
1. Amortizacija	47.462,10	47.462,10	
2. Održavanje pogona	-	-	
3. Uprava pogona	-	-	
4. Ostali opći fiksni troškovi	-	-	
III. OPĆI PROMJENJIVI TROŠKOVI	58.350,69	58.350,69	
1. Neizravan materijal	-	-	
2. Energija u pogonu	12.880,29	12.880,29	
3. Neizravne plaće u proizvodnji	-	-	
4. Ostali opći promjenjivi troškovi	45.470,40	45.470,40	
IV. ISKLJUČENJE TROŠKOVA PO MRS-U 2	-	-	
1. Prekomjerni materijal, rad i dr.	-	-	
A. UKUPNI TROŠKOVI PROIZVODNJE (I-IV)	410.702,28	410.702,28	

Copyright (C) Jena d.o.o. 1305/2016 - Ver. 13.14 W. 20.07.2016

Slika 12. Radni nalog br. 439/2016

Izvor: arhiva Brodogradilišta i marina Betina

Sa slike 12. odnosno iz radnog naloga br. 439/2016 možemo vidjeti da ukupni troškovi proizvodnje, izgradnje gajete, iznose 410.702,25kn. Izravni troškovi materijala iznose 304.889,49, od toga izravni materija 187.721,89kn te izravne plaće za 3.490,5 sati rada iznose 117.167,60kn. Opći fiksni troškovi, u ovom slučaju amortizacija, iznose 47.462,10kn, dok opći promjenjivi troškovi iznose 58.350,69kn, od čega je energija u pogonu 12.880,29kn a ostali promjenjivi troškovi 45.470,40.

U završnoj fazi proizvodnje, odnosno izgradnje gajete, izlazi gotov proizvod koji se prebacuje na zalihe gotovih proizvoda. Definira se cijena proizvodnje za jedinicu, te neto utrživa vrijednost.

Međutim, zbog loše planirane proizvodnje, ukupni troškovi izgradnje gajete su previsoki. Da bi se gajeta stavila u prodaju, na nju se dodaje iznos marže i obračunava PDV. Maloprodajna cijena gajete bila bi previsoka, nerealna, te je vjerojatnost za prodaju niska, skoro nikakva. Zbog neisplativosti prodaje, Društvo je odlučilo gajetu koristiti u svrhe reklame, sporta i razonode. Iz temeljnice sa slike 13. možemo očitati kako je gajeta skinuta s osnovnih sredstava, konto 022264, te stavljena na konto 000300 reklama, sport i razonoda.

Danas, gajeta se koristi kao brodica u natjecanju na regatama ili na boat-show predstavljajima kao reklama za Brodogradilište i marina d.o.o. Betina.

TEMELJNICA ZA KNJIŽENJE broj 41.

OPIS KNJIŽENJA	Konto broj	Duguje	Potražuje	Stranica dnevnika
1) RA. Isp. knj. 7.	449900	14445,00 ✓		
	442000	14445,- ✓		
4-	025120	5000,00 ✓		
	418830	9000,00 ✓		
2) PRIZNANOS PROIZVODJE	400030 (22)	48354,02 ✓		
GAJETA (RAD. N. 433)	400035 (15)	2183,00 ✓		
	400040 (21-20)	18375,20 ✓		
	400075 (14-16)	15486,00 ✓		
	400010 (20)	68713,00 ✓		
MOTOR	400078 (12)	33448,70 ✓		
28100	400076 (12)	14042,26 ✓		
POPE	470006	117167,60 ✓		
ARLOPI.	430000	47462,10 ✓		
RA. Isp.	419830	41589,72 ✓		
	401000	18586,68 ✓		
	400300	4259,00 ✓		
	600100	410702,28 ✓		
	600100		410702,28	
	630001	410702,28 ✓		
	788000		410702,28	
INV. U PROMETU	025130	410702,28 ✓		
	630001		410702,28 ✓	
	700000	410702,28 ✓		
	025130		410702,28 ✓	
GAJETA 6,35 m II	022264	410702,28 ✓		
000300 GAJETA 6,35 m	000300 ✓	410702,28 ✓		
	788000		410702,28 ✓	
Konter	Knjigovođa	Šef računovodstva	Direktor - Ravnatelj	

Narodne novine d.d., Zagreb (272) 010025
Oznaka za narudžbu: UT-43a

A. GRUPNI PROJEKTI RAZVOJNE (11)

Copyright (C) 1992-2016 - ver. 13.4.1 red. 20.02.2016

Slika 13. Temeljnica

Izvor: arhiva Brodogradilišta i marine Betina

5. ZAKLJUČAK

Troškovi predstavljaju novčani, materijalni i nematerijalni izraz utroška svih elemenata vezanih za proizvodnju. Uz troškove vežemo pojam utroška koji predstavlja npr. sate korištenja strojeva, sate radnika i sl., utrošak koji predstavlja smanjenje novčanih sredstava u blagajni ili na računu u banci te rashod koji čini sva ulaganja u poslovni proces koji obuhvaća potrošnju dobara u svrsi stvaranja učinka.

Proizvodnja je proces u kojem se kombiniraju inputi u svrhu stvaranja proizvoda. Poduzeće nastoji minimizirati troškove proizvodnje, kako bi proizvodnja bila što jeftinija a time isplativija za poduzeće. Glavna uloga računovodstva troškova je pratiti, obračunati i rasporediti troškove elemenata koji su uključeni u proizvodnji proces. Također, računovodstvo troškova mora osigurati praćenje nastanka troškova, njihovu kalkulaciju prema nositeljima, kontrolu i analizu.

Na primjeru poduzeća BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o. pri izgradnji gajete primijenjene su nove tehnologije kao što je izrada zakrivljenih konstrukcijskih elemenata iz lemeliranog drva, izrada i obrada drvenih elemenata na CNC glodalici, izrada višeslojne brodske oplata, primjena vakuuma kod savijanja i lijepljenja višeslojnih zakrivljenih elemenata te trajna zaštita kompletne drvene brodske strukture presvlačenjem stakloplastičnim platnom i epoksidnom smolom.

Troškovi izgradnje gajete iznosili su ukupno 410.721,89kn, što je bilo iznad očekivanog, te je zaključak da je serijska proizvodnja gajeta korištenjem novih tehnologija neisplativa.

Zbog primjene nove tehnologije, troškovi izgradnje gajete su bili znatno viši stoga gajeta nije primijenjena za prodaju nego služi svrsi reklame.

6. SAŽETAK

Proizvodnja je proces kombiniranja inputa s ciljem stvaranja proizvoda odnosno outputa namijenjenih zadovoljenju ljudskih potreba. Vođenje proizvodnje odnosi se na praćenje troškova od prve faze proizvodnog ciklusa do same prodaje proizvoda, uključujući troškove.

„Troškovi predstavljaju novčani izraz utroška elemenata radnog procesa. Troškovi su vrijednosno izraženi utrošci elemenata procesa proizvodnje ili pružanja usluga, a koji su nastali ili su uzrokovani poslovnom aktivnošću poduzeća.“²⁷

Proces proizvodnje prati računovodstvo proizvodnje. Ono prati ulaganja u sav oblik materijalne i nematerijalne kratkotrajne imovine, inpute, kroz proizvodnji proces do samog gotovog proizvoda, outputa. Postoje tradicionalni i suvremeni sustavi obračuna troškova proizvodnje. Tradicionalni sustav obračuna troškova dijeli se na sustav obračuna po radnim nalogima, te sustav obračuna po procesima.

U primjeru izgradnje gajete u „Brodogradilište i marina d.o.o.“ Betina koristi se tradicionalni sustav obračuna troškova po radnim nalogima. Društvo pripada srednjem poduzeću te svoje financijske izvještaje sastavlja prema HSFI, a sastavlja bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaje.

U procesu izgradnje gajete susreli smo se s troškovima izrade projektne dokumentacije, nabavom i skladištenjem materijala, te radnim nalogima koji su se odnosili na utrošak materijala te rad radnika, u ukupnoj temeljnici br. 439/2016 prikazan je ukupni trošak izgradnje koji iznosi 410.721,89kn, što je bilo iznad očekivanog, te je zaključak da je serijska proizvodnja gajeta korištenjem novih tehnologija neisplativa.

Zbog primjene nove tehnologije, troškovi izgradnje gajete su bili znatno viši stoga gajeta nije primijenjena za prodaju nego služi svrsi reklame.

²⁷ Marko Kolaković prof. dr., Analiza troškova, [Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/pds/Strat_pod/7.%20ANALIZA%20TRO%C5%A0KOVA.pdf; (2017)

7. SUMMARY

Production is the process of combining inputs to produce products or outputs designed to meet human needs. Production management refers to tracking costs from the first phase of the production cycle to the sale of the product itself, including costs.

„Cost is the monetary expression of the consumption of the elements of a work process. Costs are the expressed consumptions of elements of the production or service process that are incurred or caused by the business activity of an enterprise.“²⁸

The production process is followed by production accounting. It monitors investments in all forms of tangible and intangible fixed assets, inputs, through the production process to the finished product itself, output. There are traditional and modern production cost accounting systems. The traditional cost accounting system is divided into a work order billing system and a process billing system.

In the example of building a gajeta, „Brodogradilište i marina d.o.o.“ Betina uses the traditional system of calculating costs by work orders. The company belongs to a medium-sized enterprise and prepares its financial statements in accordance with the HSFI, and prepares a balance sheet, profit and loss account, statement of cash flows, statement of changes in equity and notes to the financial statements.

In the process of building a gajeta, we encountered the cost of design documentation, procurement and storage of materials, and work orders related to the consumption of materials and labor of workers. In the total posting order no. 439/2016 shows a total construction cost of HRK 410,721.89, which was higher than expected, and the conclusion is that batch production of gajetas using new technologies is not profitable.

Due to the application of new technology, the cost of building the gajeta is much higher, so the gajeta is not used for sale but serves the purpose of advertising.

²⁸ Marko Kolaković prof. dr., Analiza troškova, [Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/pds/Strat_pod/7.%20ANALIZA%20TRO%C5%A0KOVA.pdf; (2017)

LITERATURA

1. Belak, V., Vudrić, N., Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, 2012.
2. Hrvoje Perčević dr.sc., Tradicionalni sustavi obračuna troškova, [Internet], raspoloživo na:
http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/Sustavi%20obračuna%20troškova.pdf (2019)
3. Hrvoje Petričević dr.sc., ABC metoda –sustav obračuna troškova na temelju aktivnosti, [Internet], raspoloživo na:
http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/upravljacko_racunovodstvo/ABC%20metoda%20%20sustav%20obračuna%20troškova%20na%20temelju.pdf (2019)
4. HSFI 10 – Zalihe – u primjeni od 01.01.2016. godine, Narodne novine broj 86/15
5. MagInfo, Radni nalog, [Internet], raspoloživo na:
<https://www.mag.hr/software/document-management-atest/radni-nalog> (2019)
6. Marko Kolaković prof. dr., Analiza troškova, [Internet], raspoloživo na:
http://web.efzg.hr/dok/pds/Strat_pod/7.%20ANALIZA%20TRO%C5%A0KOVA.pdf; (2019)
7. Metode znanstvenih istraživanja, [Internet], raspoloživo na:
http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf (2019)
8. Narodne novine: Zakon o zaštiti potrošača, Narodne novine, Zagreb, br. 79/07. , 41/14
9. Neven Baica, mag. oec (2017), Računovodstvo proizvodnje, [Internet], raspoloživo na:
http://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/casopisprivitak/ripup_09-2017-019.pdf
10. Odbor za standarde financijskog izvještavanja (2008.): Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Zagreb
11. Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, Zagreb (2015), br. 78
12. Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, Zagreb (2008), NN 30/2008
13. Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, Zagreb (2011), br.58

14. Pravilnik o porezu na dobit, Narodne novine, Zagreb, br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19
15. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine, Zagreb, br. 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18
16. R.S. Polimeni, S.A. Handy, J.A. Cashin, Troškovno računovodstvo, Faber&Zgombić Plus, Zagreb, 1999.
17. Skupina autora, Računovodstvo proizvodnje, II. dopunjeno izdanje, Zagreb, RRIF, 2009.
18. Zakon o računovodstvu, Narodne novine, Zagreb (2019), br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18

POPIS SLIKA

Slika 1. Računovodstveni postupak evidentiranja troškova u sustavu obračuna troškova po radnom nalogu

Slika 2. Procesni sustav obračuna troškova

Slika 3. ABC metoda

Slika 4. Gajeta lipa moja

Slika 5. Račun za izradu projektne dokumentacije rata 1.

Slika 6. Račun za izradu projektne dokumentacije rata 2.

Slika 7. Račun nabave materijala

Slika 8. Skladišna primka

Slika 9. Kartice

Slika 10. Interna izdatnica

Slika 11. Radni nalog

Slika 12. Radni nalog br. 439/2016

Slika 13. Temeljnica

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj zaposlenih po stupnju stručne spreme

Tablica 2. Utrošak materijala po radnim nalogima za 2016.